

# **БРАТЯ ГРИМ**

# **РУСАЛКАТА ОТ**

# **ВОДЕНИЧНИЯ ВИР**

Превод от английски: Анатолий Буковски, Лина Бакалова, Надежда Накова, 2016

[chitanka.info](http://chitanka.info)

# РУСАЛКАТА ОТ ВОДЕНИЧНИЯ ВИР<sup>[0]</sup>

Имало някога един мелничар, който живеел много щастливо с жена си. Те имали пари и земя и с всяка година благоденствието им растяло все повече и повече. Но нещастието идва бързо и както преди богатството им се увеличавало, така сега започнало да намалява година след година и накрая дори мелницата, в която живеел мелничарят, вече не била негова. Той бил много разтревожен и когато си лягал, след като е работил цял ден, не можел да намери покой, а се мятал в леглото си, преизпълнен с грижи. Една сутрин станал преди разсъмване и излязъл навън, мислейки, че може би там ще му стане по-леко на душата. Докато пресичал бента на воденичния вир, първият слънчев лъч тъкмо изгрявал и той чул някакъв бълбукащ звук във вира. Обърнал се и забелязал една красива жена, която бавно се издигала от водата. Дългата ѝ коса, която тя придържала с меките си ръце, падала от двете ѝ страни и покривала бялото ѝ тяло. Скоро той видял, че това е русалката от воденичния вир, и в уплахата си не знаел дали да избяга или да остане на мястото си. Но русалката проговорила със сладкия си глас, повикала го по име и го попитала защо е така тъжен. Мелничарят отначало онемял от изненада, но като я чул да говори толкова любезно, се окуражил и ѝ казал как богато и щастливо живеел преди, а сега бил толкова беден, че не знаел какво да прави.

— Успокой се — отвърнала русалката, — аз ще те направя по-богат и щастлив, отколкото преди. Ти трябва само да обещаеш да ми дадеш новото същество, което току-що се е родило в къщата ти.

— Какво ли пък може да бъде това — помислил си мелничарят, — освен някое малко кученце или коте? — и той ѝ обещал каквото поискала.

Русалката отново се спуснala във водата, а той забързal назад към мелницата, утешен и с приповдигнат дух. Още не бил стигнал там, когато слугинята излязла от къщата и му съобщила радостната вест, че съпругата му е родила момче. Мелничарят стоял като ударен от гръм. Той разбрал много добре, че хитрата русалка е знаела това и го била измамила. С наведена глава се приближил до леглото на жена си. Когато тя го попитала:

— Защо не се радваш на хубавото момче? — той ѝ разказал какво му се е случило и какъв обет е дал на русалката.

— За какво са mi богатството и благоденствието — добавил той, — ако трябва да загубя детето си. Но какво мога да направя?

Дори роднините, които били дошли там, за да им пожелаят щастие, не знаели какво да кажат.

Междувременно благоденствието отново се върнало в къщата на мелничаря. Всичко, което предприемал, успявало, сякаш долапите и сандъците се пълнили от само себе си, а парите се умножавали нощем в шкафовете. Не след дълго богатството му било по-голямо, отколкото когато и да било преди. Но той не можел да се радва безгрижно на това, защото спогодбата, която бил направил с русалката, измъчвала душата му. Всеки път, когато минавал край воденичния вир, се страхувал, че тя може да изплува и да му напомни за дълга. Никога не оставял момчето да се приближи до водата.

— Пази се — казвал му той, — ако само докоснеш водата, ще се издигне една ръка, ще те сграбчи и ще те завлече долу.

Но тъй като година след година минавали и русалката не се появила отново, мелничарят започнал да се чувства по-спокоен.

Момчето пораснало, станало младеж и отишло да чирачува при един ловец. Когато изучило всичко и станало отличен ловец, господарят на селото го взел на служба. В селото живеела една красива девойка с вярно сърце, която ловецът харесвал, и когато господарят му забелязал това, му дал една малка къща, двамата се оженили, заживели спокойно и щастливо и се обичали всеотдайно.

Един ден ловецът преследвал сърна и когато животното се отклонило от гората към откритото поле, той го последвал и накрая го застрелял. Не забелязал, че сега е близо до опасния вир и след като изкормил сърната, отишъл до водата да измие изцапаните си с кръв ръце. Ала едва ги потопил и русалката изплувала, усмихната обвila

мокрите си ръце около него и в миг го завлякла под вълните, които се затворили над него. Когато се свечерило и ловецът не се приbral вкъщи, жена му се разтревожила. Тя излязла да го търси и тъй като той често ѝ бил казвал, че трябва да внимава да не го грабне русалката, и не смеел да се доближава до воденичния вир, вече се досещала какво се е случило. Тя забързала към водата и когато намерила ловджийската му чанта на брега, повече не можела да се съмнява, че се е случила бедата. Като плачела горестно и кършела ръце, тя зовяла любимия си по име, но напразно. Преминала бързо от другата страна на вира и наново започнала да го вика, ругаела със сурови думи русалката, но отговор не последвал. Повърхността на водата останала спокойна, само полумесецът се взирал немигащо в нея. Бедната жена не напуснала вира. С бързи крачки, без да си почине нито миг, тя обикаляла и обикаляла около него: ту безмълвно, ту извиквала силно, ту тихо хлипала. Най-накрая силите я напуснали и тя се свлякла на земята и потънала в тежък сън. Веднага ѝ се присънило как трескаво се изкачва нагоре между огромни скали, бодли и трънаци я хващали за краката, дъждът биел в лицето ѝ и вятърът разпилявал дългата ѝ коса. Когато стигнала до билото, съвсем различна гледка се показвала пред нея: небето било синьо, въздухът мек, земята се спускала плавно надолу, а на една зелена поляна, покрита с пъстри цветя, имало красива къща. Тя се приближила до нея и отворила вратата, а там седяла една старица с бели коси, която приветливо ѝ кимнала. Точно в този момент нещастната жена се събудила. Денят бил вече настъпил и тя веднага решила да направи както в съня си. С мъка се изкачила по планината и всичко било точно както го видяла през нощта. Старицата я приела любезно и ѝ посочила един стол да седне.

— Трябва да ти се е случило нещастие — казала тя, — щом като си потърсила моята усамотена къща.

През сълзи жената разказала какво я е сполетяло.

— Успокой се — казала старицата, — аз ще ти помогна. Ето ти един златен гребен. Изчакай, докато изгрее пълната луна, а след това иди на воденичния вир, седни на брега и среши дългата си черна коса с този гребен. Когато свършиш, сложи го на брега и ще видиш какво ще стане.

Жената се върнала вкъщи, но времето до изгрева на пълната луна минавало бавно. Накрая блестящият диск се появил на небето. Тогава

тя отишла на воденичния вир, седнала и сресала дългата си черна коса със златния гребен, а когато свършила, го сложила на брега до водата. Не след дълго някакво движение се породило в дълбините, вдигнала се вълна, плиснala по брега и отнесла гребена със себе си. След толкова време, колкото било нужно на гребена да потъне на дъното, водната повърхност се разтворила и се показала главата на ловеца. Той не продумал, само отправил към жена си тъжен поглед. В същия миг дошла втора вълна и покрила главата на мъжа. Всичко изчезнало, воденичният вир застинал неподвижно както преди, и само ликът на пълната луна го осветявал. С натежало сърце жената се върнала вкъщи, но пак видяла насиън къщата на старицата. На другата сутрин отново отишла и изплакала мъката си на мъдрата жена. Старицата й дала една златна флейта и казала:

— Изчакай, докато изгрее пълната луна, след това вземи тази флейта и изsviri някоя хубава мелодия с нея, а когато свършиш, остави я на пясъка. Тогава ще видиш какво ще стане.

Жената сторила каквото й казала старицата. Щом флейтата се озовала на пясъка, дълбините се раздвижили, плиснala една вълна и отнесла флейтата. Веднага след това водата се разделила и се показала не само главата на мъжа, но и половината му тяло. Той протегнал с копнеж ръце към нея, но втора вълна се появила, обгърнала го и пак го завлякла надолу.

— Уви, каква е ползата от това — казала нещастната жена, — че трябваше да видя любимия си, само за да го загубя отново!

Отчаяние изпълнило отново сърцето й, но сънят я отвел за трети път в къщата на старицата. Тя отишла и мъдрата жена й дала един златен чекрък, утешила я и казала:

— Все още не всичко е изпълнено. Изчакай до пълнолуние, а след това вземи чекръка, седни на брега и изпреди едно цяло вретено. След като свършиш това, постави чекръка близо до водата и ще видиш какво ще стане.

Жената изпълнила точно всичко, както старицата й заръчала. Веднага щом се появила пълната луна, тя занесла златния чекрък на брега и усърдно прела, докато се свършил ленът и вретеното се напълнило докрай с прежда. Щом чекръкът се намерил на брега, още по-бурно се раздвижили дълбините на вира, вдигнала се огромна вълна и отнесла чекръка със себе си. Незабавно главата и цялото тяло на

мъжа били изхвърлени нагоре от струя вода. Той бързо скочил на брега, хванал жена си за ръка и те побягнали. Но едва се били отдалечили малко и целият вир се надигнал с ужасен рев и залял полето. Когато бегълците вече гледали смъртта в очите, ужасената жена призовала на помощ старицата и в миг той бил превърнат в жабок, а тя в жаба. Потопът, който ги застигнал, не могъл да ги унищожи, но ги откъснал един от друг и ги отнесъл надалече.

Когато водата се оттеглила и двамата отново докоснали сушата, те възвърнали човешкия си образ, но никой от тях не знаел какво е станало с другия. Те се озовали сред чужди хора, които не познавали родната им страна. Високи планини и дълбоки долини лежали между тях. За да оцелеят, двамата били принудени да пасат овце. В продължение на дълги години те карали стадата си през поля и гори, изпълнени с печал и копнеж.

Когато пролетта за пореден път се възцарила на земята и двамата излезли един ден със стадата си, случило се така, че те се приближили един до друг. Те се срещнали в долината, но не се познали, и все пак се зарадвали, че вече няма да са толкова самотни. Оттогава всеки ден карали стадата си на едно и също място и не говорели много, но и в това намирали утеша. Една вечер, когато пъlnата луна блестяла в небето и овцете вече си почивали, овчарят извадил флейтата от джоба си и засвирил с нея една хубава, тъжна мелодия. Когато свършил, видял, че овчарката горчиво плаче.

— Защо плачеш? — попитал той.

— Уви! — отвърнала тя, — така блестеше пъlnата луна, когато за последен път свирих тази мелодия на флейта и главата на моя любим се показа от водата.

Той я погледнал и сякаш пелена паднала от очите му и познал скъпата си жена. И когато тя го погледнала, луната светела в лицето му и тя също го познала. Те се прегърнали и се целунали и не е нужно да се пита дали били щастливи.



*Илюстрация: Артър Ракъм*

---

[0] *Източник:* Jacob and Wilhelm Grimm. Household Tales, Vol. 2. Margaret Hunt, translator. London: George Bell & Sons, 1884.

*Илюстрация:* Friedrich de la Motte Fouque. Undine. Arthur Rackham, illustrator, 1909. ↑

# ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.